

5. CSS

1

Selektory (2), orámovanie, okraje

Obsah

2

- Selektor nasledovníka
- Orámovanie (border)
- Vnútorne a vonkajšie okraje (padding, margin)
- Pseudotriedy

Zmeny na stránkach

3

- **Hotové úpravy:**
 - hlavička (logo-obrázok sme presunuli na pozadie, farba pozadia, zmena zarovnania nadpisu h1),
 - zmena farby všetkých odkazov,
 - zmena elementu časti Akcie na <aside>,
 - zmena pozadia navigácie a časti Akcie,
 - zmena farby textu pätičky.
- Potrebujeme prispôbiť odkazy na viacerých miestach (v navigácii, v hlavnej časti, v pätičke)
- Potrebujeme upraviť (rôzne) nadpisy h1 v hlavičke a v ďalších častiach (section, aside)
- Vizuálne úpravy (aj) pre lepšiu čitateľnosť (priestor okolo textu a iných objektov, orámovania)

Selektor nasledovníka (1)

4

- Ako rozlíšiť nadpisy h1 v hlavičke a v ďalších častiach (section, aside)? Ako odlíšiť odkazy v navigácii a na iných miestach na stránke?
- Možností je niekoľko, napr.:
 - selektor ID, selektor triedy (vysvetlíme v ďalších prednáškach),
 - selektor nasledovníka – nie je nutný zásah do zdrojového HTML kódu
- **Selektor nasledovníka** – definuje správanie vnorených elementov (do ľubovoľnej hĺbky)
- Definujeme: **selektor1 selektor2** (oddelené medzerou)
- **Selektor2** je nasledovníkom **selektor1**

Selektor nasledovníka (2)

5

- **header h1** {
color: #003399;
font-size: 3em;
text-align: right;
}
- **aside h1, section h1** {
color: #000000;
font-size: 2em;
}
- **nav a** {
text-decoration: none;
font-weight: bold;
}

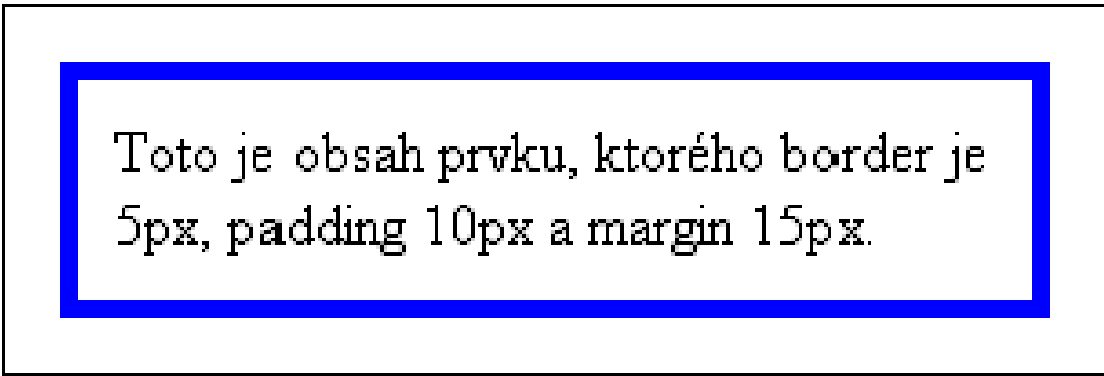
Okraje elementov

6

- Pre každý element sa automaticky generuje tzv. **box**.
- Box sa skladá z **obsahu** elementu a jeho **vnútorného okraja** (padding), **orámovania** (border) a **vonkajšieho okraja** (margin).

Vzťah medzi border, padding, margin

7

Toto je obsah prvku, ktorého border je 5px, padding 10px a margin 15px.

- **Border** na obrázku je modrý pásik. Je to viditeľný okraj (**orámovanie**) elementu.
- **Padding** je vzdialenosť obsahu elementu od orámovania elementu (**vnútorný okraj**).
- **Margin** je **vonkajší okraj** elementu, čiže ako blízko môžu ísť okolité elementy. Na obrázku je to vzdialenosť orámovania elementu od čierneho rámika (ľubovoľný element okolo).

Prehliadače a výpočet rozmerov

- Podľa špecifikácie CSS sa **šírka elementu = šírke obsahu elementu**.
- Niektoré prehliadače (najmä staršia verzia Internet Explorer) však šírku elementu počítajú takto: **šírka elementu = ľavý margin + ľavý border + ľavý padding + šírka obsahu + pravý padding + pravý border + pravý margin**.
- Stránku odporúčame pozerať aspoň v 2 rôznych prehliadačoch (napr. Firefox/Opera/Chrome, IE).

Orámovanie (border)

9

- Môžeme nastaviť farbu, šírku a štýl orámovania ľubovoľného elementu.
- Všetkým okrajom naraz alebo samostatne.

vlastnosť	hodnoty	popis, význam
border	<i>length style color</i>	definuje všetky vlastnosti pre všetky štyri okraje
border-color	<i>color</i>	definuje farbu orámovania (pre všetky štyri okraje)
border-style	none hidden dotted dashed solid double groove ridge inset outset	definuje štýl orámovania (pre všetky štyri okraje)
border-width	thin medium thick <i>length</i>	definuje šírku okraja (pre všetky štyri okraje)

Orámovanie (border)

10

- Môžeme nastaviť okraj pre celý element naraz, alebo pre jednotlivé okraje samostatne (**border-top**, **border-right**, **border-bottom**, **border-left**)
- Poradie hodnôt je: **hrúbka štýl farba** (oddelené medzerou), napr.
border-bottom: 5px dotted #FF0000;
- Môžeme použiť aj vlastnosti **border-bottom-color**, **border-bottom-style**, **border-bottom-width** atď.
- Aby sa zobrazil okraj, musia byť nastavené všetky jeho zložky (hrúbka, štýl, farba).

Orámovanie (border) – príklady

11

- TWD tour: navigáciu orámujeme zdola, pätičku zhora

```
nav {
```

```
  background-color: #FFFFFF;
```

```
  border-bottom: 1px solid #003399;
```

```
}
```

```
footer {
```

```
  color: #003399; letter-spacing: 0.25em; text-align: center;
```

```
  border-top: 1px solid #003399;
```

```
}
```

Vonkajší okraj (margin)

12

- Vonkajší okraj (medzera) elementu – ako najbližšie pri okraji (orámovaní) elementu môžu byť okolité objekty.
- Nastavujeme buď jednotlivé vlastnosti samostatne, alebo naraz všetky okraje pomocou združenej vlastnosti **margin** (hodnoty sú v poradí **top**, **right**, **bottom**, **left**).
- Bunkám tabuľky nemá zmysel nastavovať margin, lebo okolie buniek určuje tabuľka a jej vlastnosti.

vlastnosť	hodnoty	popis, význam
margin-top margin-right margin-bottom margin-left	auto <i>length</i> %	horný pravý dolný ľavý okraj (vonkajší) elementu

Margin – príklady

13

- **margin: 2em;** (pre všetky 4 okraje)
- **margin: 2em 20px;** (pre zvislé a vodorovné okraje)
- **margin-left: auto; margin-right: auto;** (vycentrujeme objekt)
- Pre TWD tour: Prilepíme celý obsah stránky k okrajom prehliadača + zrušíme medzery pre nadpisy h1 (*zrušíme medzeru nad a pod hlavičkou*) a odseky v pätičke

```
body { margin: 0; }
```

```
h1, footer p { margin: 0; }
```

Vnútorňý okraj (padding)

14

- Vzďialenosť obsahu elementu od jeho orámovania.
- Nastavujeme buď jednotlivé vlastnosti samostatne, alebo naraz všetky okraje pomocou združenej vlastnosti **padding** (hodnoty sú v poradí **top, right, bottom, left**).
- Ak má objekt pozadie (farbu/obrázok), tak sa vnútorňý okraj (padding) ním vyplní (zvyčajne).

vlastnosť	hodnoty	popis, význam
padding-top padding-right padding-bottom padding-left	<i>length</i> %	vzďialenosť od horného pravého dolného ľavého okraja prvku

Padding – príklady

15

- padding: 2em; (**pre všetky 4 okraje**)
- padding: 2em 20px; (**pre zvislé a vodorovné okraje**)
- TWD tour: "odsunieme" text od okraja v hlavičke, navigácii, hlavnom obsahu a v akciách

```
header {  
    padding: 0 1%;  
}
```

Pre nav, section, aside použijeme rovnaké nastavenie.

Pseudotriedy

16

- **Pseudotriedy** sú akési správania alebo špeciálne efekty elementov na stránke. Nevieme ich definovať priamo v HTML dokumente.
- Často bývajú dynamické – interakcia s používateľom (napr. pri nadídení kurzora myši ponad element).
- Sú uvádzané s dvojbodkou, napr. **:hover**
- **Nedefinujú sa samostatne, ale s nejakým selektorom** (element, ID...)
- Zvyčajne sa používajú pri hypertextových odkazoch, ale niektoré sa môžu používať aj pri iných elementoch.

Pseudotriedy používané pri ľubovoľných elementoch

17

- **:hover** – vzťahuje sa na element, ponad ktorý prechádzame myšou
- **:active** – vzťahuje sa na element, ktorý je aktívny (napr. držíme stlačené tlačidlo myši), musí byť definovaná **po** triede **:hover**
- **:focus** – vzťahuje sa na element, ktorý je pripravený reagovať na vstup z klávesnice (formuláre alebo aj odkazy), pre lepšiu prístupnosť stránok sa odporúča použiť vždy, keď použijeme **:hover**

```
a:hover, a:focus {  
  background-color: #CADBFF;  
}
```

Ďakujem za pozornosť 😊

18

Priestor na vaše otázky